

"მთავრობამ ისეთი ადეკვატური გადაწყვეტილებები უნდა მიიღოს, რაც უნივერსიტეტის ინტერესებს არ დააზარალებს"

გაზეთი "მთელი კვირა", 17 ნოემბერი 2014 წელი

"უნივერსიტეტი არაფრით არ შეეგუება მიმდებარე ტერიტორიაზე ისეთი აქტივობებისა და ისეთი ბიზნესის წარმართვას, რაც უნივერსიტეტს არ შეეფერება. ჩვენ ნამდვილად არ ვართ ინიციატორები, რომ სტუდენტები ქუჩაში გამოვიდნენ, მაგრამ მუდმივად ვიქნებით სადარაჯოზე, რომ უნივერსიტეტის ინტერესები არ შეილახოს", – აცხადებს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, აკადემიკოსი ლადო პაპავა "მთელ კვირასთან" ინტერვიუში.

რექტორი ასევე იმ მიღწევებზე საუბრობს, რაც უნივერსიტეტში ბოლო პერიოდში გაკეთდა და იმ სამომავლო გეგმებზე, რაც უახლოეს მომავალში იგეგმება.

"მთელი კვირა": ცოტა ხნის წინ, სტუდენტთა სერიოზული პროტესტი გამოიწვია უნივერსიტეტის მაღლივი კორპუსთან გაზგასამართი სადგურის მშენებლობამ. რა რეაგირებას აპირებთ?

ლადო პაპავა: უნივერსიტეტი არაფრით არ შეეგუება მიმდებარე ტერიტორიაზე ისეთი აქტივობებისა და ისეთი ბიზნესის წარმართვას, რაც უნივერსიტეტს არ შეეფერება. ჩვენ გაზგასამართი სადგურის მშენებლობის შესახებ რომ გავიგეთ, მაშინვე გამოვხატეთ პროტესტი – იყო რექტორის, შემდეგ აკადემიური საბჭოს განცხადება უნივერსიტეტის სენატთან ერთად, ბუნებრივია, ამას მოჰყვა სტუდენტთა საპროტესტო გამოსვლები. ჩვენ ნამდვილად არ ვართ ინიციატორები, რომ სტუდენტები ქუჩაში გამოვიდნენ, მაგრამ მუდმივად ვიქნებით სადარაჯოზე, რომ უნივერსიტეტის ინტერესები არ შეილახოს. სამწუხაროდ, დღემდე არაა მიღებული გადაწყვეტილება, რომ გაზგასამართი სადგური არ აშენდეს.

შესანიშნავად მესმის იმ ბიზნესმენების, ვინც გარკვეული ინვესტიცია ჩადეს, ამიტომ არ უნდა შეილახოს არც ბიზნესის ინტერესები და ეს მთავრობის და მერიის გადასაწყვეტია, და არა უნივერსიტეტმა. მთავრობას რა ვალდებულება აქვს ბიზნესთან მიმართებაში, შეასრულოს იქ, სადაც არ ავნებს უნივერსიტეტს.

მ.კ.: კონკრეტულად ვინ აშენებს გაზგასამართ სადგურს?

ლ.პ.: ვერ გეტყვით ვინ აშენებს. ჩვენ საქმე გვაქვს არა კერძო სტრუქტურასთან, ვინც აშენებს, არამედ ქალაქის მერიასთან. მთავრობამ მოახდინა ამ მიწის პრივატიზაცია და ამის უფლება ჰქონდათ, რადგანაც ეს მიწა უშუალოდ უნივერსიტეტს არ ეკუთვნის, მაგრამ მერიამ გასცა ნებართვა, რომ იქ გაზგასამართი სადგური იყოს. მე ნადვილად არ მაინტერესებს რომელი ფორმა აშენებს, ჩემთვის მთავარია, რომ საკითხი გადაწყვიტოს იმ ორგანომ, ვინც უნივერსიტეტისთვის შეუფერებელი ნებართვა გასცა.

მ.კ.: ასევე უნივერსიტეტის მადლივი კორპუსის მიმდებარედ კეთდება კერძო სასაფლაო, რა ვითარებაა ამ მხრივ?

ლ.პ.: ამის შესახებ როგორც კი გავიგეთ, მივმართეთ მერიას, ამასაც მოჰყვა სტუნდენტთა რეაგირება. ჩვენ გვქონდა პირობა მერიისგან, რომ სექტემბერში ეს საკითხი უნდა დასრულებულიყო და სასაფლაოს თემა უნდა ამოწურულიყო, მაგრამ, სამწუხაროდ, გადაწყვეტილება დღემდე არ მიუღიათ.

მ.კ.: თბილისის საკრებულოს მიმართეთ?

ლ.პ.: ყველა თანამდებობის პირთან გვქონდა საუბარი, ვისაც ეს საკითხი მეტ-ნაკლებად ეხება. ვესაუბრეთ მერსაც, ის ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორია და შესანიშნავად ესმის რა პრობლემაა. ვესაუბრეთ ასევე საკრებულოს სხვა წარმომადგენლებსაც, მაგრამ საუბრის მიზანი მხოლოდ აზრების გაცვლა არაა, ჩვენ გვინდა კონკრეტული გადაწყვეტილებები. მადლივთან სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო სპორტულ კომპლექსს აშენებს, ასევე მერიას უნდა ახალგაზრდული ცენტრი გააკეთოს, რაც შესანიშნავია და ჩვენ ასეთ პროექტებს, რა თქმა უნდა, მხარს დაეუჭერთ.

მ.კ.: სასაფლაოსთან დაკავშირებით, მეორე მხარესთან თუ გაიარეთ კონსულტაციები?

ლ.პ. არავითარ კონსულტაციებს არ ვაპირებთ. სასაფლაოს ბიზნესის წარმომადგენელი მოვიდა ჩემთან შეხვედრაზე, ოღონდ ისე, რომ არ ვიცოდი, ვინ იყო. მას ჩვენ საკუთარი პოზიცია ვუთხარით, რომ არ ვართ დაინტერესებული საკითხის პოლიტიზირებით, მაგრამ არ შევეგუებით, რომ უნივერსიტეტის გვერდით იყოს სასაფლაო.

მ.კ: ვინ მოვიდა თქვენთან?

ლ.პ.: ნამდვილად არ დამიმახსოვრებია მისი სახელი და გვარი, დაინტერესებულ პირებს ამ ინფორმაციის ნახვა საჯარო რეესტრში შეუძლიათ. ჩემთვის არანაირი მნიშვნელობა არ აქვს, ვინ იქნება კონკრეტულად ამა თუ იმ ბიზნესის წარმომადგენელი, არამედ პრინციპული მნიშვნელობა აქვს, რომ მერიამ და მთავრობამ ისეთი ადეკვატური გადაწყვეტილებები მიიღოს, რაც უნივერსიტეტის ინტერესებს არ დააზარალებს.

მ.კ.: ზოგადად, თქვენი რექტორობისას რა არსებითი ცვლილებები განხორციელდა თსუ-ში?

ლ.პ.: სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტს გამოეყო ფსიქოლოგიის მიმართულება, ხოლო ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტს – პედაგოგიკა და ჩამოყალიბდა ახალი – ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი. რა თქმა უნდა რთული პროცესი იყო, მაგრამ ამ ეტაპზე თითქმის დასრულებულია. ასევე მივიღეთ პრინციპული გადაწყვეტილება, მადლობას ვუხდით მთავრობას მხარდაჭერისთვის, რომ აშშ-ს სანდიგოს უნივერსიტეტთან ერთად ვაკეთებთ ახალ საინჟინრო სკოლას, რომელიც ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ბაზაზე იქნება. მუშაობა უკვე დაწყებულია და 2015-16 წლიდან დაიწყება მიღება. იქნება 3 მიმართულება: ელექტრული ინჟინერია, ბიოქიმია და კომპიუტერული მეცნიერებები. ახალგაზრდები მიიღებენ 2 დიპლომს – ჩვენი უნივერსიტეტისა და სანდიგოს დიპლომს.

ასევე, შემოვიღეთ 15 ახალი საგანმანათლებლო პროგრამა. გამოვეყოფდი სამაგისტრო პროგრამას – დემოგრაფია და მოსახლეობის გეოგრაფია, სადოქტროს – არქეოლოგია და პალეოანთროპოლოგია. დემოგრაფია ჩვენი ქვეყნის ერთ-ერთი უმთავრესი პრობლემაა. სამწუხროდ, 2005 წელს ეს მიმართულება დაიხურა უნივერსიტეტში, ახლა დავაბრუნეთ და უკვე 19 მაგისტრანტი გვყავს.

პირველად საქართველოში შევქმენით, პოსტდოქტორანტურა. ახალაგზრდებს, ვინც დაიცავს სადოქტორო დისერტაციას და სამეცნიერო მუშაბის გაგრძელების სურვილი ექნებათ, მათ ექნებათ ამის შანსი და კონკურსის წესით შეირჩევიან საუკეთესოები.

ასევე, შემოვიღეთ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის საერთაშორისო პრემია და შევქმენით მისი სახელობის ფორუმი. ჯავახიშვილის პრემია მიენიჭება უცხოელ მეცნიერებს ქართველოლოგიაში წარმატებისათვის და პირველი ასეთი პრემია უკვე გადაეცით გერმანელ მეცნიერს. ჯავახიშვილის სახელობის ფორუმზე იქნება წარმოდგენილი ფაკულტეტების სამეცნიერო ნაშრომებიდან საუკეთესოები და ყველა მომხსენებელი დაჯილდოვდება. ესაა, როგორც სტუდენტების, ასევე პროფესორებისთვის. შემოვიღეთ წლის საუკეთესო პედაგოგის ინსტიტუტი და სტუდენტთა გამოკითხვით, ვირჩევთ საუკეთესო ლექტორს.

ასევე, ბაკალავრებისთვის შემოვიღეთ რექტორის სტიპენდია. კომისიაა შეარჩევს 1 საუკეთესო სტუდენტს და მას ყოველთვიურად ჩემი ხელფასიდან გადაეცემა 250 ლარი.

გარდა ამისა, დეკანს ფაკულტეტზე ჰყავდა 2 მოადგილე. ერთი – სასწავლო-სამეცნიერო დარგში და მეორე – საფინანსო-ეკონომიკურ საქმიანობაში. შევცვალეთ და დეკანს ჰყავს მოადგილე სასწავლო დარგში და სამეცნიერო დარგში, რადგან საფინანსო-ეკონომიკური საქმიანობა ფაკულტეტზე ადეკვატური არაა. ასევე, ამჟამად მზადდება უნივერსიტეტის სტრატეგიული განვითარების გეგმა.

მ.კ.: სტუდენტების "ტვიფილი" იყო ყოველთვის აკადემიური რეგისტრაცია, ელექტრონული ბაზები და საგნების არჩევა, ამ მიმართულებით რა გაკეთდა?

ლ.პ.: აკადემიური რეგისტრაცია უნივერსიტეტის "აქილევსის ქუსლი" იყო. ეს პრობლემა უკვე გადაწყვეტილია, ამ წლის მარტიდან სტუდენტებს თითქმის არ შემქნიათ სირთულეები რეგისტრაციისას. ჩვენ გავატარეთ გარკვეული საკადრო ცვლილებები, შევიძინეთ ახალი ტექნიკა და ეს საკითხი მოგავგარეთ.

მ.კ.: აკადემიური საქმიანობის თვალსაზრისით რა ხდება?

ლ.პ.: საგულისხმოა, რომ ამ 1 წლის განმავლობაში 55-მა ადამიანმა კონკურსით დაიკავა აკადემიური თანამდებობა და მათგან 40% ის კადრია, ვინც

სააკაშვილის დროს გაათავისუფლეს, ახლა კი ისინი კონკურსის წესით დაბრუნდნენ.

ასევე, წელს უნივერსიტეტში დაცული იქნა 44 სადოქტორო დისერტაცია და მაღალი დონის საერთაშორისო ჟურნალებში, დაიბეჭდა უნივერსიტეტიდან 299 სტატია. სასწავლო წლის განმავლობაში ჩვენ 106 სამეცნიერო გრანტი მივიღეთ, საიდანაც 19 საერთაშორისოა. ასევე, უნივერსიტეტში 62 (მათგან 34 საერთაშორისო) სამეცნიერო კონფერენცია ჩატარდა.

შევიძინეთ 3 ათასამდე დასახელების წიგნი, 7000-ზე მეტი ეგზემპლარი, მათ შორის 2300-ზე მეტი უშუალო სახელმძღვანელოა. ვიყიდეთ მაღალი დონის რობოტო-სკანერი, რათა წიგნები გადავიყვანოთ ციფრულ ფორმატში. დავიწყეთ სახელმძღვანელოთა თარგმნის უფლების ყიდვა, 20-მდე ასეთი წიგნის უფლება შევიძინეთ და თარგმნა უკვე დაწყებულია. ფაკულტეტებმა თვითონ შექმნეს მთარგმნელობითი ჯგუფები, გაზაფხულზე უკვე გამოვეცით 1 წიგნი და წლის ბოლომდე კიდევ 4 წიგნის თარგმნა დასრულდება.

გაფართოვდა საერთაშორისო ურთიერთობები, 2013-14 წლებში ევროპის 19 ქვეყანასი 126 სტუდენტი და პროფესორი გაიგზავნა. თვითონ უნივერსიტეტში ჩამოვიდა 80-მდე სტუდენტი, მკვლევარი თუ პროფესორი.

ამერიკის საელჩოს დახმარებით შევქმენით თანამედროვე მულტიმედია ცენტრი, რომელიც აღჭურვილია უნიკალური აპარატურით, ასევე აღიჭურვა მოლეკულური და მექანიკური ფიზიკის ლაბორტორია.

მ.კ.: უახლოეს მომავალში რა გეგმები გაქვთ?

ლ.პ.: უახლოეს მომავალში 2 უმნიშვნელოვანესი ამოცანა გვაქვს. პირველი, ჩვენ გვაქვს საკმაოდ ძლიერი კადრებით დაკომპლექტებული მედიცინის ფაკულტეტი, მაგრამ პრობლემაა, რომ არ გვაქვს საკუთარი საუნივერსიტეტო ჰოსპიტალი. მთავრობის დახმარებით გადმოგვეცა ყოფილი საავადმყოფოს შენობა, რომელსაც სარემონტო სამუშაოები სჭირდება და სერიოზულ თანხებთანაა დაკავშირებული. ჩვენ გვაქვს კონსულტაციები განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან და მერიასთან. ბ-ნ დავით ნარმანიასთან განვიხილეთ კლინიკის ერთობლივად შექმნის შესაძლებლობა, რომელიც იქნება ერთდროულად საუნივერსიტეტოც და მუნიციპალურიც.

მეორე პროექტია ჩვენი სტუდენტთა საერთო საცხოვრებელი. 2 შენობა გვაქვს, რომლებიც ჯერჯერობით უნივერსიტეტის ბალანსზე გადმოცემული არაა, რაც გვზღუდავს, რომ სარემონტო სამუშაოები ჩავატაროთ. თუმცა, რემონტი მათ დიდად ვერ უშველის, ამიტომ სერიზული ჩანაფიქრი გვაქვს, რომ დავიწყოთ მაღლივის ტერიტორიაზე ახალი კორპუსის მშენებლობა, რათა სტუდენტებს გარკვეულწილად დავეხმაროთ და გადმოვიყვანოთ იმ კორპუსებიდან, რათა ადამიანურ პირობებში იყვნენ. სადაც ისინი არიან უკიდურესად მძიმე პირობებშია.

ასევე ვგეგმავთ, კიდევ უფრო ინტენსიური გახდეს სამეცნიერო კვლევები და გავაფართოვოთ საერთაშორისო თანამშრომლობა. გვაქვს იდეა, რომ გავზარდოთ სამეცნიერო კვლევის სტანდარტი, რომლის დაკმაყოფილება აუცილებელი იქნება ყველა პროფესორისთვის.

პრობლემები გვაქვს სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებთან დაკავშირებით, შემოგვიერთდა 14 ინსტიტუტი, რომლების წარმოადგენს იმ ტრადიციულ ინსტიტუტებს, რომლითაც გამოირჩეოდა საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, შემდეგ მას წაართვეს და ამჟამად გადანაწილებულია სხვადასხვა უნივერსიტეტში. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან ერთად ვამუშავეთ ცვლილებებს კანონში "მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების შესახებ", სადაც მკაფიოდ უნდა გაიწეროს სტატუსი, შეიქმნას ინსტიტუტების არსებობის სამართლებრივი ბაზა.

ასევე, სავალალოა დაფინანსების თემა. ბოლომდე მისაყვანია იდეა, რომ ინსტიტუტები გადავიდნენ პროგრამულ დაფინანსებაზე და ვიმედოვნებთ, რომ განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო გადაწყვეტს ამ პრობლემას.

ასევე ჩვენთვის მნიშვნელოვანია, რომ უნივერსიტეტს ჰქონდეს ბიუჯეტური დაფინანსება, რადგან სტუდენტის საფასური მდგრადი და სტაბილური განვითარების საშუალებას არ იძლევა. ეს მწვავე პრობლემაა, რადგან ფაკულტეტები სხვადასხვა ხარჯებს მოითხოვს. მაგალითად, იურისტისა და ბიოლოგის მომზადება ერთი და იგივე ხარჯი არ ჯდება, ასევეა ექიმის მომზადებაც. ჩვენ წინაშე დგას ამოცანა და გვაქვს მთვარობასთან კონსულტაციები, რომ უნივერსიტეტს ჰქონდეს საბიუჯეტო დაფინანსება.

ინტერვიუ აილო მათა აბაიაძემ